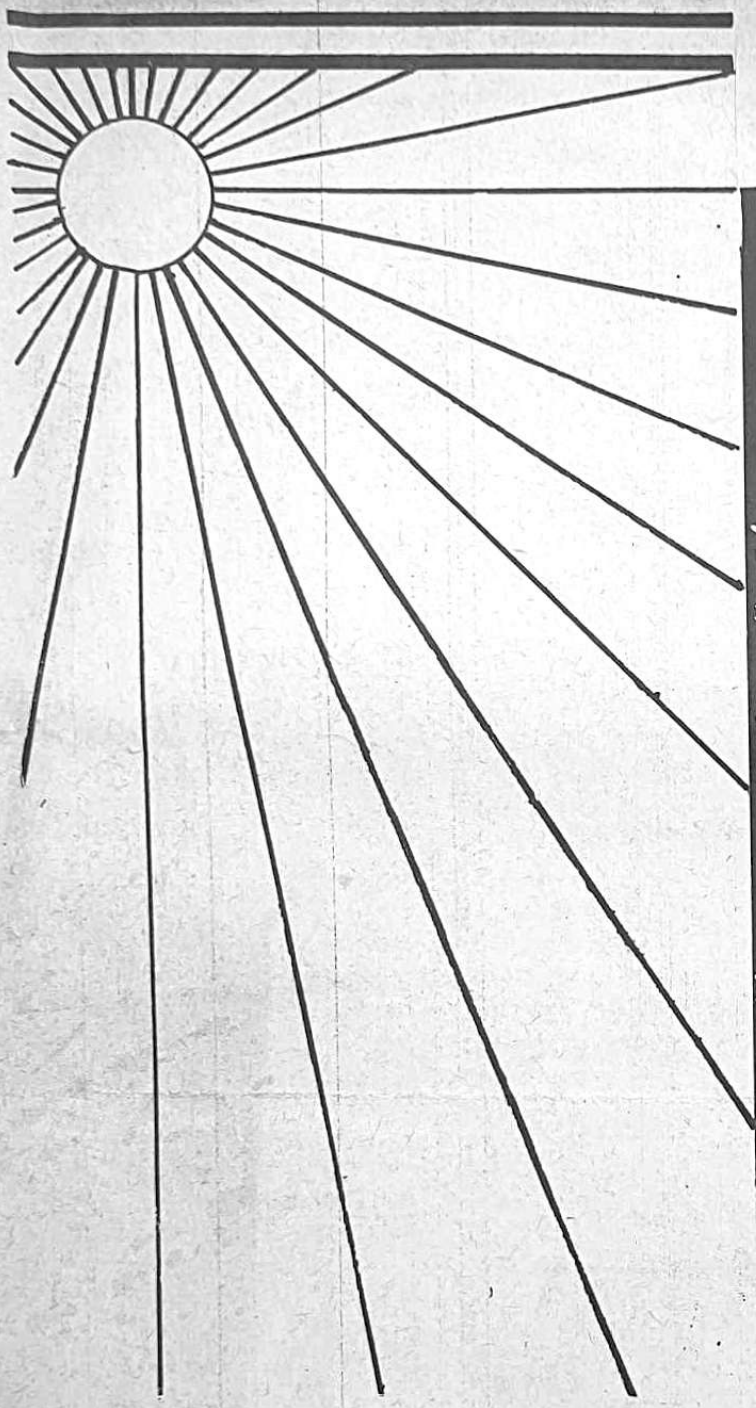

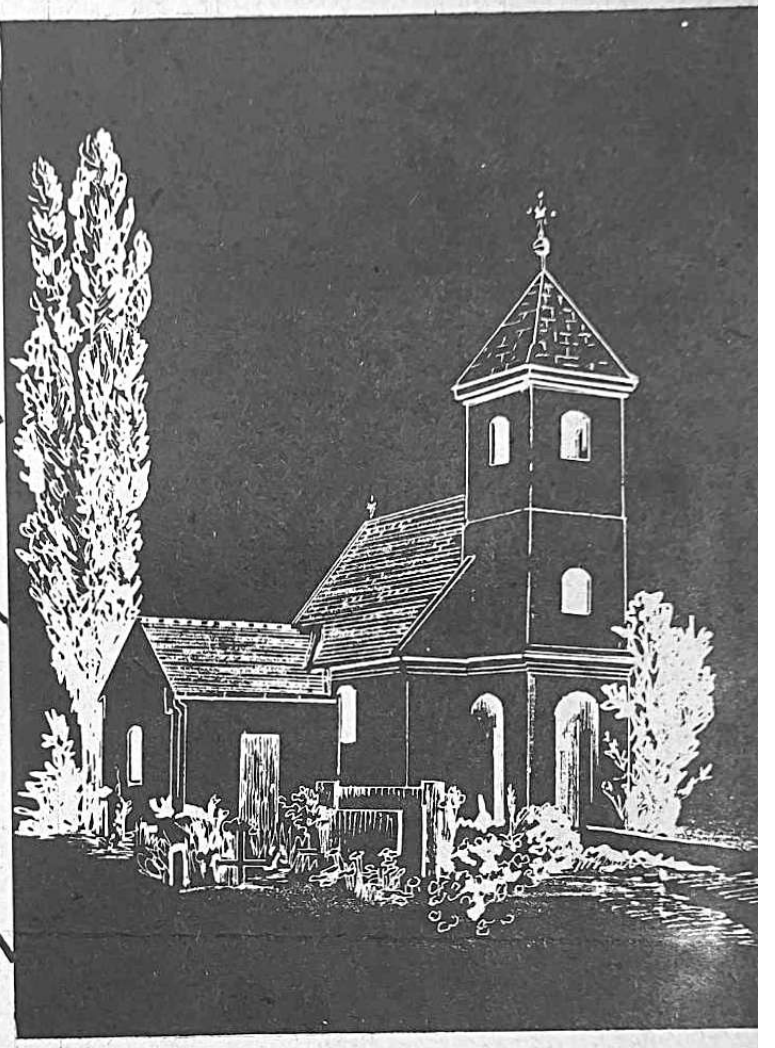

Pogledaj str. 9!

NAŠA GOSPA ŠUMANOVAČKA

UVODNA RIJEČ

NOVI BROJ NAŠEGA LISTA U VAŠIM RUKAMA!

OVIM BROJEM ŽELIMO: ČESTITATI,
INFORMIRATI
POUČITI
ZABAVITI

ŽELIMO NA OVAJ NAČIN SUSRET SA SVIMA U OBITELJIMA, U ŽUPAMA, U DEKANATU!
ŽELIMO PREKO OVOG LISTA SVI BITI SRETNIJI I RADOSNIJI, PRISTUPAČNIJI I MEĐUSOBNO BLIŽI, DUHOVNO BOGATIJI I U VJERI STABILNIJI.

IZ UREDNIŠTVA ŽELIMO SVIMA SRETNE BOŽIĆNE BLAGDANE,
A BOŽIĆNI MIR NEKA ZAVLADA U SVIM SRCIMA,
KRIST NEKA SE RODI U SVAKOJ DUŠI,
JER SAMO TAKO SVAKI OD NAS MOŽE SLAVITI I DOŽIVLJAVATI
S R E T A N B O Ž I Ć!

...MIR LJUDIMA DOBRE VOLJE...!

Čovjek kršćanin veseli se Božiću. Bog radosno prima čovjeka skrušena i čista srca. Anđeoski pjev nad betlehemskom štalicom: „Slava Bogu na visini, a mir ljudima dobre volje!", treba provesti u život. Najveće je dobro čovjeka mir duše i srca. To će se ostvariti ako ljubimo Boga svim srcem i dušom a bližnjega svoga kao samog sebe.

Da li je to tako stvarno u životu kod nas? – Svjesni smo da nije uvijek. Zato ispravimo svoje slabosti. Izmirimo se s Bogom i svojim bližnjim u iskrenoj i valjanoj ispovijedi!

RASPORED ISPOVIJEDI PO ŽUPAMA:

1. PODGAJCI: ..... 12. PROSINCA
2. RAČINOVCI I ĐURIĆI: ..... 13. PROSINCA
3. DRENOVCI: ..... 14. PROSINCA
4. RAJEVO SELO: ..... 15. PROSINCA PO PODNE
5. VRBANJA: ..... 16. PROSINCA
6. GUNJA: ..... 17. PROSINCA
7. STROŠINCI: ..... 19. PROSINCA PO PODNE
8. SOLJANI: ..... 20. PROSINCA.

DAJTE NAM ULJA – GASE NAM SE SVJETILJKE

Dogorjeva svjetiljka vjere,
jer brinemo se za mnoge
nevažne, štetne, opasne
poslove i brige.
Zaboravljamo,
jedno je samo potrebno:
Živjeti i umrijeti tako,
da duša naša sigurno
na vječnu gozbu stigne.

Gase nam se svjetiljke!
Krivi su tome:
Vjetrovi pogubnih strujanja,
kiše i poplave nemorala,
te sive magle bolesne skepse.
Oblaci tmasti sakriše sunce,
dolaze noći svih naših težnja,
a u rukama drhtavim
tiho, nečujno, ali stravično
gase se naše svjetiljke.

Idite do prodavača,
kupite sebi ulja
za uljanice, koje se gase.
Ulja istine prave i vjere žive
i pravde
i mira
i sloge,
jer tako ćete
riješiti sigurno
tjeskobu, nesigurnost,
zlo i nepravde mnoge.

Iznenada zatvoriše se vrata
dvorane Božje.
A koji nije životno spreman,
nije baš sigurno,
da, kao razbojnik s križa
u zadnji hip
u lijepo nebo
stignuti može.

Budimo mudri!
Kroz život u nebo
hodimo čvrsto.
Upaljene svijeće
životne vjere,
opasanih bokova
spremno,
sigurno,
mirno,
jer samo tako
L j u b a v nas vječna
prevariti neće.

amicus

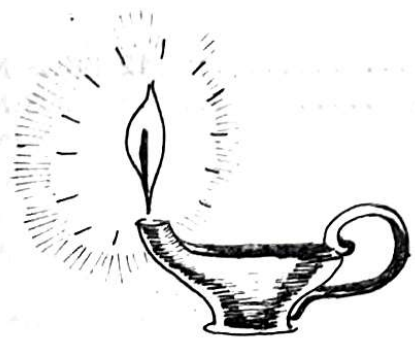

Ljudi koji se ne zaboravljaju

LJUDI KOJI SE NE ZABORAVLJAJU

Svaki narod ima svoju povijest, ima svoj jezik, svoje običaje, svoju himnu, svoju zastavu, svoje ambleme, svoje vrline a i svoje mane. Ima nadalje svoje junake, kojima se ponosi.

Veliki broj tih ljudi, koje ne smijemo zaboraviti, potječu iz naših sela. Moramo se s njima ponositi. Moramo im biti zahvalni za njihov doprinos općem dobru ne samo svoga naroda nego i čovječanstva.

Drenovci se ponose svojim sinom, koji se odlikuje velikom skromnošću i još većom plemenitošću srca. Zadužio je naš hrvatski narod svojim neumornim radom.

Primarijus dr Franjo Janjić, specijalista za pluća, navršio je 17. travnja ove godine svoju sedamdesetu godinu života. Rođen i kršten u Drenovcima, gimnaziju polazio u Vinkovcima, a medicinski fakultet završio u Zagrebu. Kršćanski brak sklopio 1934. s isto tako plemenitom dušom. Bio je to uzoran kršćanski brak, koji je smrt razriješila 1974. Uživa sada dr Janjić u svojoj djeci i njihovim obiteljima, ali ne zaboravlja svoje pokojnice Marije r. Magdić, koja mu je bila ovdje u životu vjerna pratilica i ulijevala radost za rad u svome zvanju i životu.

Svoje zvanje, svoju struku volio je ne radi društvenog položaja, sigurne materijalne egzistencije nego iz humanosti. Nosio je u sebi ljubav prema čovjeku, želju da pomogne čovjeku, a kao liječnik to je mogao pokazati ljudima u njihovim najtežim položajima.

Stajao je na čelu Instituta, koji je vodio rat protiv tuberkuloze, te u svoje vrijeme najraširenije i najstrašnije bolesti. S kakvim je predanjem slao ekipe da obavljaju preglede i izvrše dubinsko snimanje, vide zdravstvene potrebe u pojedinim krajevima naše domovine? Posebno je uvijek imao na srcu našu vinkovačku regiju. Drenovčani ga nisu mogli posjetiti, a da ih svakoga ne stavi pred rentgen. Uzalud se braniš, da se ne osjećaš bolesnim na plućima. „Nikad nije sigurno, da nešto nije u redu. Molim samo stani!" Moraš poslušati.

Kako mu je drago kad mu unuk odgovori na upit: „Jesam li ti lijep?": "Ti si meni, deda, najlipši!" Pa odakle znade, tko ga nauči naš šokački „najlipši".

Za sve hvala, gospodine doktore! Bog Vas poživio još koji desetak godina! Vi i sada u mirovini nemate mira, nego i dalje pišete i obogaćujete znanstvenim radom medicinsku znanost. Ponosni smo s Vama!

MISIJE U DRENOVCIMA

U župi Drenovci će se održati kulturno–duhovno–vjerska revolucija – SV. MISIJE – između 26. veljače i 5. ožujka 1978. godine.

Živimo u doba visoke i bogate materijalne kulture. Napredak na svim područjima ljudskog djelovanja, a napose na polju tehnike, stvorio je ovo obilje materijalnih dobara. Istodobno nikada čovjek nije tako bio duhovno siromašan kao danas. Nikada nije oskudijevao na duhovnoj kulturi, na kulturi srca kao danas. Pokraj te materijalne kulture i obilja dobara, toliki gladuju, toliki umiru, toliki ratuju. Materijalna kultura je zarobila čovjeka.

NEMA KULTURE SRCA

Ljudi su izgubili smisao za duhovno. Zaboravili, da su bića koja imaju u sebi i dušu. Proglasili su saducejsko načelo: „Jedi, pij, uživaj ovdje, jer smrt dolazi a iza nje nema ničega!" Vjere nestaje. Mnogi rade dan i noć da steknu dobra, koja čovjeku pružaju materijalno uživanje. Ni odmora tijelu ne daju koliko to treba, a kamo li da misle na svoju dušu.

Zar nije potrebno, da čovjeka probudimo, trgnemo iz toga položaja? Zar nisu potrebne jedne svete Misije, koje će nam pokazati ŠTO SMO, ZAŠTO SMO NA TOM SVIJETU?

ŠTO SU DAKLE MISIJE?

Misije su duhovna obnova župske zajednice i svakog pojedinog vjernika. One duhovno preporađaju, oplemenjuju srca, oživljuju vjeru, produbljuju kršćansku svijest, učvršćuju praktični kršćanski život, koji pozna ne samo materijalnu stranu čovjeka, skrb za ovaj život i materijalno uzdizanje čovjeka, nego pogotovo njegovu duhovnu stranu, njegov duhovni rast, kulturu srca. Bog treba, da je centar našega života, ako smo prihvatili krštenjem Božje posinaštvo. Misije su povratak k Bogu, temeljito izmirenje s Njim i tješnje, čvršće povezivanje s Njim. Međusobno izmirenje i približavanje među ljudima.

TKO VODI MISIJE?

Svećenici–redovnici, koji su se za taj rad posebno pripravili. Neprestano su u pokretu: obilaze sela i gradove naše Domovine propovijedajući riječ Božju i nauk Crkve. Ne žale truda, da taknu ljudska srca, smire nemirne savjesti, približe Božje darove svakom pojedinom čovjeku, koji je dobre volje.

Drenovčani, *cijeli advenat koji je pred nama posvećujemo pripravi za taj revolucionarni rad. Cijeli mjesec siječanj i veljaču intenzivno se moramo spremati za taj duhovni prevrat u našem životu. Nitko ne smije ostati po strani. Svi zajedno na posao!*

NOVOSTI U DEKANATU

I – Gradnje i radovi –

Čovjek nikada ne miruje. Zajednica, bila duhovna ili svjetovna, brine se za ljepši i ugodniji život. Za ostvarenje je potrebno truda i napora kao i žrtve naroda. I ovog ljeta se nije mirovalo u dekanatu. Nastavljaju se započeti radovi.

- U V r b a n j i se dovršio toranj na crkvi sv. Nikole Tavelića.

- U S t r o š i n c i m a je završena potpuna obnova crkve iznutra i izvana.

- U Š u m a n o v c i m a se renovirala stambena zgrada. Također su izvedeni zemljani radovi za prilaznu cestu do Svetišta.

II – Bolesni svećenici –

Naš najstariji svećenik msgr. David Kolesarić, župnik iz Drenovaca već dulje vremena pobolijeva na želucu. Konačno je ipak morao pod nož. Operacija je s uspjehom izvršena u bolnici na Sv. Duhu u Zagrebu. Ostao je bez dvije trećine želuca. Sad se oporavlja i zdravlje mu je dosta dobro.

Župniku vlč. Ivi Borilloviću iz Strošinaca naglo je pozlilo. Prevezen je u vinkovačku bolnicu. Puklo mu je slijepo crijevo. Operacija je uspjela i sad se oporavlja u svojoj župi.

Bolesne svećenike vjernici su posjećivali i željeli im što prije ozdravljenje.

III – Duhovni pomoćnici –

U našem dekanatu se povećao broj svećenika. Starijima i bolesnim svećenicima, kao i većim župama šalje otac biskup za pomoć u pastoralnom radu svećenike za ispomoć. Tako je došao:

– u D r e n o v c e mladi svećenik vlč. g. Božo Ljubičić za kapelana kao duhovni pomoćnik monsinjoru D. Kolesariću. No, on nije dugo ostao. Njega je naslijedio mladomisnik vlč. Marko Loš;

– u V r b a n j u je došao na ispomoć -na neodređeno vrijeme- vlč. g. Vlatko Poljičak, svećenik misionar;

– župnik iz R a j e v a s e l a vlč. g. Mirko Štrok premješten je u studenom u župu Oprisavce. Za prvo vrijeme župom upravlja vlč. g. Ivan Kuner iz Pos. Podgajaca, dok se ne pošalje drugog svećenika.

Ljubav postaje prava ljubav, samo – djelima

vjerujem u život 6

„Odavno ti nisam rekla ono što mislim. Zbilo se toliko mnogo stvari odjednom. Sjećaš se, dan je bio sunčan, pun svjetla, a ja radosna. Da, to je bilo zadnje što sam ti povjerila: Život je tajna, govorila sam, ljubav je dar, radost je darivanje, drugi su nam potrebni, godine su mogućnost i šansa".

Zašutjela je nervozno i grizući vrh olovke. Na stolu, pred njom, kita cvijeća u čaši, a u prozoru nebo.

„Ima li smisla da govorim, da se suočim, kad i onako sve teče bez moje volje. Možda ipak treba imati nadu. NADA. Kako ta riječ lijepo zvuči, ohrabruje. Do jučer nisam joj pridavala takvu vrijednost. Bila sam puna planova. Neke stvari nisam shvaćala, doduše, ozbiljno. Danas ih shvaćam, i kad ozdravim znat ću što treba činiti. Mnogi moji vršnjaci ne znaju što bi htjeli, žive nestvarno, zanose se sporednim, dosađuju se, ne cijene Božji dar u sebi.

Ne, ne predajem se. Izići ću jednom iz ovih tjesnih zidova u plava jutra, na proplanke. Ne mogu vjerovati da je sa mnom svršeno".

„Ime joj je Ivanka, ima 18 godina, jučer bezbrižno djetinjstvo, danas rak krvi — leukemija. Lijepa je i vesela. Nitko ne može povjerovati da su joj dani odbrojeni, da druguje sa smrću. Ni ona to ne vjeruje iako zna. Nada se i vjeruje" — završio je liječnik izvještaj.

„Jutro je, danas se ne osjećam najbolje. Snovi me progone, čudni i nestvarni. Nisam praznovjerna, ne vjerujem u snove. Strpljivo me čekaš, a ja sam sve nestrpljivija. Ne smijem napolje, a rado bih zavirila u gnijezda, brojila jablane uz potok. Neka mi Bog bude milostiv. On je trak svjetla u mojim tjeskobnim očima.

Zamisli, doktor nije zadovoljan s nalazima, kao da ja jesam? Pokušavam se prilagoditi, priviknuti na novo stanje, na sutra koje je neizvjesno. Ipak, moje tijelo plače, najradije bih kriknula. Pokatkad mi sve postaje dosadno, razdražljiva sam... Zamisli, jučer dolazi mama i plače, plače kao da je sa mnom sve svršeno. Kriknula sam. Zar sebe mogu zamisliti na odru... Blijedo tijelo, vijenac na glavi i križ u mrtvim rukama... ne, ne, to nije moguće. Pokušajmo misliti na druge stvari, zavaravajmo se! Glupo je kad osjetiš da si netko s kime se više ne računa, netko tko je otpisan... a još živ".

„Mislim da se radi o prvoj fazi" — nastavio je doktor. „To je pokušaj ignoriranja bolesti". „Mislim da ste u pravu, — rekla je sestra — ali tu ima simptoma i drugog stadija. Taj stadij karakterizira razdražljivost, sukob s okolinom, izvjesno nemirenje. Iako je ona, istinu govoreći, neobičan pacijent. Nikad nisam srela pacijenta s više vjere i nade, vjere u život".

„Osjećam da me ne vole. Mrzim iznad svega sažaljenje u njihovim očima, mucave i nedorečene rečenice o tome kako je netko, tko zapravo nije imao šansu, preživio. Sve je viši zid između bolesnih i zdravih. Očajna sam i želim, molim da život pobijedi. Noću, kad sam sama sa sobom, kad bolesnica spava grozničavim snom tu i tamo prekinutim zvukom zvonca i krikom, noću, noću je najteže, shvaćaš, najteže.

Svega se sjetim, djetinjstva i sadašnjosti. Mukom pokušavam uspostaviti neku vezu, nadovezati već prekinute niti i plačem, plačem..."

„Jučer sam bila radosna. Ne ljutiš se što ti nisam prije pričala o svemu. Toliko sam bila puna svega, zauzeta razmišljanjem. Ne pogađaš tko je bio, sigurno ne, kladila bih se da ne pogađaš? Viđala sam ga često. Svaki četvrtak je dolazio. Jednom smo čak izmijenili poglede. U njegovim očima sam pročitala ohrabrenje, možda još nešto što ni tebi neću otkriti. Jučer me sreo na stepeništu. Ne, ne mogu ti opisati kako se to zbilo, jedino znam da sam bila jednom sretna u ovih nekoliko mjeseci. Govorio je o smislu patnje, o tome kako sjeme tek kad istrune daje klicu, govorio je o Kristu patniku. Pogađaš? Bio je svećenik. Čudiš se, zar ne? Prije nisam išla redovito u crkvu, nisam se ni molila osim kad smo svi bili skupa, a danas je drugačije. Znaš li što je ispovijed? Ne, ne mogu ni ja sve objasniti. Znam jedino da sam smirenija. Tako, eto, pričestila sam se. Čak mi je govorio o bolesničkom pomazanju. Čini mi se, vjerujem da mi je lakše nakon svega. Znam da ne trpim sama. Krist trpi sa mnom. Moja bol ima smisao".

„Tipičan slučaj treće faze bolesti. Pitam se tko je taj svećenik? Tko mu je dopustio uznemirivati bolesnike, mislim ulaziti izvan vremena određenog za posjet?"

„Čini se, kolega, da ne shvaćate. Nema tu uznemirivanja, bar što se tiče Ivankina slučaja. Uostalom, dužnost je da ga pozovemo ako netko želi. I to ulazi u terapiju".

„Imate pravo, odredit ću da se broj njegova telefona upiše na oglasnu ploču".

„Šteta za svakog čovjeka, nadodao je doktor. Smrt je gubitak i nestanak. Sada slijedi faza depresije, duboke tuge nad smrću, nad sobom, samosažaljenja. Peta je konačno mirenje sa smrću. Nastavite".

„Osjećam da nemam volje da ti se povjerim. Zapravo, pitam se ima li to smisla. Ima li smisla tražiti svjetlo u tami, ljubav u mržnji.... iskru života u smrti. Čudno je to i bolno. Razmišljam o pisanju oporuke. Što misliš? Ima mnogo stvari koje nisam dovršila, mnoge nisam ni započela i neću...

Znaš, tati bih ostavila dnevnik, moj intimni dnevnik. Sjećaš se, govorila sam ti o tome, volio je čitati moja snoviđenja, zanosio se sa mnom o budućnosti, shvaćao je moje nemire, moju uzavrelu krv. Mami? Mami bih ostavila svoju sliku, sliku s prve Pričesti. Pamtila bi me lijepu i dragu, kao „malog anđela", kako bi često govorila. Nije mi do mene, žalim mamu, njoj će biti teško... bila sam joj slična, u meni se prepoznavala. Moja ju je mladost vraćala u djetinjstvo. Šteta što više nikoga nemam... ili imam. Dječaku iz naše ulice, znaš onom crvenokosom Petru, njemu ostavljam knjige. Tako. Među nama se mogla roditi ljubav. Šteta što je to samo ostala mogućnost... Sada ni to".

„Hrabrija sam danas, nego jučer. Opet sam se pričestila. Mislim da je Krist čudesan lijek za svaku bolest... Zapravo on bolest pretvara u mogućnost suotkupljenja. Ostavio mi je knjigu, pjesme Đure Sudete. I on je bio velik patnik. Ovaj stih mi odgovara, izriče moja nutarnja viđenja.

‚Znam da mi ništa novo donijet neće
ni dan ni noć.
Ništa i ne želim...
Oh, ništa, do li Bože, sa uzdanjem
cijelim:
Blagu, dobru smrt u toplo jedno
veče!'

Bože, budi sa mnom. Znam i Tvoga Sina su voljeli, pratili i opet je na koncu umro sam".

nastavk na str. 8.

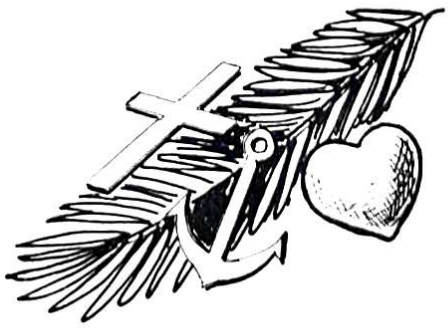

Bolesnik u kući - što učiniti ?

Uslijed povijesnih okolnosti uvriježilo se u kršćanskom svijetu uvjerenje da je Bolesničko pomazanje sakramenat koji neposredno prethodi smrti. I dosljedno tome, zbog raznih motiva ono se odgađa do posljednjeg časa. Ipak, nije to smisao sakramenta Bolesničkog pomazanja, a ni Crkva ne želi tako tretirati ovaj sakramenat, koga je ustanovio Isus Krist a proglasio sveti Jakov, apostol u svojoj poslanici. On piše: „Pati li tko među vama? Neka moli! Je li tko radostan? Neka pjeva hvalospjeve! Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim, **mažući ga uljem u Ime Gospodnje**, pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići, i, ako je sagriješio, oprostit će mu se".

Kao što vidimo iz odlomka sv. Pisma, prve tradicije i iz pravog značenja naučavanja Crkve, a to se očitovalo i na 2. vatikanskom saboru, **Bolesničko pomazanje je sakramenat bolesnih** a ne umirućih. To je sakramenat koji svojom djelotvornošću doista pomaže vjerniku u ozbiljnim bolestima, ne samo na duhovnu korist nego i za tjelesno ozdravljenje i pomoć. To je dakle, sakramenat nade, duhovne i tjelesne, a ne sakramenat umirućih kako se dosad mislilo. Imajući to u vidu 2. vatikanski sabor je obnovio nauku Crkve o tom sakramentu i dao mu pravi smisao — kako to stoji i u sv. Pismu — i želi da svi vjernici koji boluju od kakve teške i po život opasne bolesti koriste milosti koje im se darivaju po ovom sakramentu.

Stoga donosimo u našem dekanatskom listu nekoliko praktičnih uputa povezanih uz podjeljivanje ovog sakramenta.

— Tko je dužan pozvati svećenika?

U prvom redu to je dužnost najbližih, ukućana koji su bolesniku najbliži. U slučaju kakvog nesretnog slučaja, npr. saobraćajni udes i slično, najbliži se obično ne mogu snaći, dužnost je i njhovih susjeda otići po svećenika.

— Kojem bolesniku?

- Svakom vjerniku koji se zbog bolesti ili starosti, ili kakvog drugog uzroka nalazi u životnoj opasnosti. Što se tiče procjene o težini bolesti, dosta je da o tome postoji razborit i uvjerljiv sud ili mišljenje liječnika.
- Onom bolesniku koji se priprema za kirurški zahvat (operaciju) zbog teške bolesti.
- Može se podijeliti i starcima kojima su snage znatno popustile i kada nije po srijedi opasna bolest.
- Može se podijeliti i djeci već onda kada toliko razumiju da im ovaj sakramenat može pomoći.
- Može se podijeliti i onom koji je možda već izgubio svijest ili uporabu razuma, ali bi ga vjerojatno kao vjernik zatražio da je pri svijesti.

— Kako i što pripremiti za Bolesničko pomazanje?

U redovitim prilikama uz Bolesničko pomazanje podjeljuje se i sv. Pričest, tako da stol u belesnikovoj sobi postaje na neki način oltar. Stoga je potrebno da on bude dolično opremljen:

— Čisti (bijeli) stolnjak svi uvijek imamo u rezervi.

— Križ na sredini stola.

— Svijeća, upaljena, simbol Krista koji je i prisutan među nama kao svjetlo koje daje život.

— Sv. voda, njom smo kršteni, po njoj smo postali djeca Božja a ona je i spomen na Krista patnika.

— Tanjurić sa par kockica kruha, vate i nešto soli — služi svećeniku da poslije podjeljivanja sakramenta očisti prste od sv. Ulja.

— Sudjelovanje ukućana i drugih vjernika

Lijep je običaj da osim ukućana budu prisutni i drugi vjernici, npr. rođaci i susjedi. Time se dokazuje i koliko je dostojanstvo ovog sakramenta a i briga za bolesnika i njegove boli te zajednička molitva za njegovo ozdravljenje, pa bolesnik shvaća da nije sam u svojoj bolesti.

— Što učiniti ako svećenik ne može na vrijeme stići bolesniku?

Često puta se događa da zbog odugovlačenja sa pozivom ili čak — nebrigom svećenik ne može stići do bolesnika na vrijeme. U tom slučaju neka se prisutni mole, neka bolesnika raspolože na pokajanje za grijehe koje je počinio za svoga života.

U našem narodu postoje mnoge molitve i zazivi za umiruće, evo nekoliko primjera:

U ruke tvoje, Gospodine, predajem duh svoj;
Gospodine Isuse, primi moj duh;
Sveta Marijo, moli za mene;
Sveti Josipe, moli za mene;
Isuse, Marijo, Josipe, pomozite mi u posljednjem času! — ili drugi zazivi i molitve.

Ako ovako shvatimo sakramenat Bolesničkog pomazanja, neće nam biti bauk i znak skore smrti nego utjeha u bolima s nadom pomoći i ozdravljenja i duše i tijela, ako je to Gospodin Bog u svom otkupiteljskom milosrđu predvidio.

M. L.

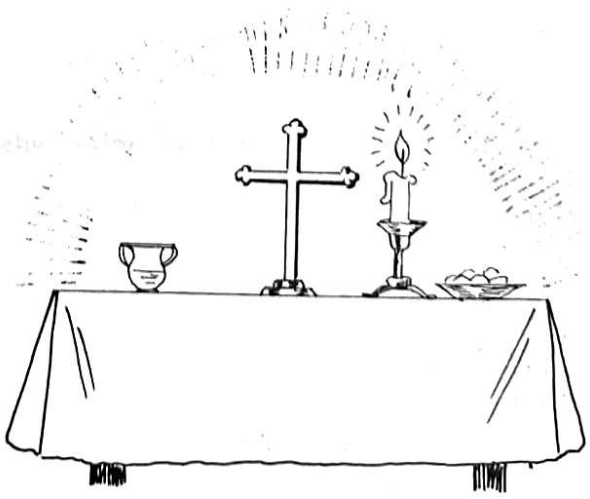

nastavak sa 6. str.

doktor nakon šutnje. Taj Krist se umije-

„Čudno zvuči ali istinito – započe doktor nakon šutnje. Taj Krist se umiješao između našeg sistematiziranja toka bolesti i stvarnog stanja pacijenta. Očekivala se depresija, a osjeća se druga svjetlija nota, predanje, mirenje..."

„Oh, već je prošlo nekoliko dana a da se nisam tebi povjerila. Moj kraj je blizu. Ruke moje umorne ko mrtve ptice na jastuku. Dogorjevam ko svijeća i u tome ima neke radosti. Zapravo, zapravo smrt je prijelaz, rađanje, bolna kao i svako rađanje. Slušam zvona. Kome zvone? Željela bih da su svi u bijelo obučeni, da se raduju mom rođendanu, da na mom grobu posade bijelo cvijeće... znak uskrsnuća...

Pjesnik pjeva:

‚Ali smrt nije kraj. Jer smrti zapravo nema

i nema kraja. Smrću je samo obasjana

Staza uspona od zvijezda do zvijezda'."

Doktor je zatvorio Ivankin dnevnik. Šutjeli su zatečeni. Netko je brisao suze, netko je rekao: „Vjerujem u život".

Slavko Vranjković

U SVETOJ NOCI

U svetoj noći svakoj ko pred v'jeke davno
Bog pušta pr'jesto svoj
I silazi s nebesa na lik čeda svog
Uz anđeoski poj

Pa prođe zemljom c'jelom s kraja na kraj sv'jeta
I u svak uđe stan:
U puste izbe b'jednik, a i u dvor carski
Sav zlat i prekrasan

I odjegod vjerne nađe, svakom cjelov dade
Ko zv'jezda čist i svet,
U noći tako badnjoj kao d'jete l'jepo
Krist pođe čitav sv'jet

A kome cjelov tisne, duša mu se strese
Od tajnog milja sva
I srcem drhtne nešto velebno i slatko,
Od sreće lice sja

U svetoj noći s mog se lica suza truni
Ko dragi alem čist,
Što ljudstvo ne zna c'jelo, čime cjelov rodi,
Što nadaje ga Krist

Pismo Majke Don Joška Šantića

Dragi moj sinko,

ovih dana mnogi će se približiti tebi da ti stisnu ruku, mnogi će ti pismom ili brzojavno zaželjeti sreću i ustrajnost – mislim da imam prava više nego itko da ti i ja pristupim ovim pismom.

Povratit ću te danas malo unazad u ona poratna vremena 194... u rano proljeće kad se zima borila s ljetom koje je dolazilo. Ti se toga ne sjećaš... a ja sam tada ponovo u svome srcu osjetila radost majčinstva.

Ležao si do mene... tiho spavao mirnim djetinjim snom i male ručice pružao... Milovala sam ih moleći Svevišnjega za jednu milost koju se tada nisam usudila izreći, a sada se kao stvarnost odvija preda mnom. Nikada ti to do sada nisam rekla. Molila sam Gospodina da postaneš svećenik i vidim da su moje molitve uslišane. I kad si zaželio otići u sjemenište ništa ti o mojoj tajni nisam rekla. Ipak sretna sam bila jer sam uvidjela da se moja nada počela ostvarivati.

Tvoje kleričko oblačenje bilo je prvi korak bliže tom ostvarenju. Kad su nadošle krize – sjećaš li se ljeta 196... – nisi mi ništa govorio o svojim borbama, a ja sam tada samo pojačala svoju molitvu za tvoje zvanje.

Otišao si tada u bogosloviju... a zatim je došla vojska... i svakog dana bio si bliže cilju.

I evo sad ti otkrivam tajnu: Ja sam majka i tvog duhovnog zvanja! One iste ruke koje sam ja milovala do par dana će biskup pomazati Svetim uljem – jer one će svakog dana držati Boga... kakvo čudo u očima našim.

Dok bude biskup na tvoju glavu postavljao ruke kao znak silaska Duha Svetog, bit ću ponosna da sam mnogo prije njega ja tu kosu milovala. I zato ja tebe u ovom svečanom trenutku molim za jednu milost: Poslije svećeničkog ređenja neka ja budem prva kojoj ćeš dati svoj mladomisnički blagoslov.

Devet mjeseci bili smo jedno i kad smo se rastali u srcu smo i dalje ostali jedno.

Vjerujem da ćeš me se u svakoj sv. Misi sjetiti. A kad odem s ovog svijeta bit ću uz tebe kao sudionica svih milosti koje će Gospodin po tebi dijeliti ljudima.

Tek danas osjećam što znači biti svećenička majka.

U duhu ljubim tvoje posvećene ruke čekajući naš susret; čestitam ti.

Tvoja mama

BLAGOSLOVI GOSPODINE OBITELJ NAŠU!

CRKVA BOSANSKIH KRISTJANA

U DRENOVAČKOJ POSAVINI

UTJECAJNE STRUJE NA STVARANJE BOSANSKE CRKVE

U spisima cara Porfirogeneta spominje se Bosna oko 950. godine kao sklop zemalja raškoga kneza Časlava. U njoj se tada ukrštavaju različiti utjecaji s Istoka i Zapada, ali je izrazitiji i snažniji utjecaj sa Zapada.

Bosanska biskupija priznavala je svojim metropolitom najprije splitskog nadbiskupa, kratko vrijeme barskog, u 12. stoljeću dubrovačkog. Bosanski biskupi redovito nose narodna imena: Vladislav, Milovan, Radogost.

U službi Božjoj služe se slavenskim jezikom. Drina je činila tisućljetnu prirodnu granicu, pa Bosna nije nikada spadala ni pod koju istočnu, grčku ili srpsku metropoliju.

Gotovo do zadnjih godina Kulinove vlade pod konac 12. stoljeća bila je Bosna u narodnom i vjerskom pogledu homogena država. Ikavski govor, specifično hrvatskog narječja, vladao je cijelim bosanskim područjem kao i u Slavoniji. Narod je bio i u vjerskom pogledu jedinstven.

Samostalna „crkva bosanska" ima zajedničko ime s bosanskom katoličkom biskupijom, koju latinska vrela navode od 1089. pod imenom „ecclesia bosnensis". Ta je biskupija bila jedina crkvena organizacija u bosanskoj državi do polovine 13. stoljeća, kada je njezin biskup prešao s kaptolom u Đakovo. U njezinom se krilu pojavljuju „krstjani" već na početku 13. st. kao organizirani red. „Krstjani" joj daju biskupa koji priznaje jurisdikciju dubrovačkog nadbiskupa, a ne poznaje latinski jezik, nego se služi u liturgiji slavenskim jezikom, koji su donijeli sveta braća Ćiril i Metod.

U vezi s bijegom prognanih heretika iz nekih dalmatinskih gradova u Bosnu osumnjičeni su i „krstjani" 1200. u Rimu, da primaju „prokletu herezu katara". Kad je radi toga došao u Bosnu papin legat, „krstjani" su 1203. posvjedočili jednom izjavom svoju privrženost i poslušnost Rimskoj Stolici. Oni su se obvezali, da će pod neposrednim nadzorom samoga Pape promijeniti način života u svojim samostanima, a odrekli su se i svog imena u korist općenitog naziva za redovnike „braća". Ta izjava uopće ne tangira njihovo vjerovanje niti ima uopće sumnje o njihovom pristajanju uz dualističku i patarensku zabludu. Unatoč svega u Rimu nisu napustili sumnju u njihovu zabludu. Tada je Rimska Stolica poduzela temeljitu izmjenu crkvenih prilika u Bosni. Na mjesto izabranog domaćeg biskupa postavila je 1203. stranca dominikanca, koji je sa sobom doveo i borce za katolicizam, redovnike sv. Dominika. „Ecclesia bosnensis" doživjela je revolucionarnih preinaka od stranaca, koji nisu poznavali njezine običaje. Pristupilo se gradnji stolne crkve sv. Petra. Uređen je Kaptol, uvedena je desetina. Bosanske su „krstjane" dominikanci sasvim izolirali, potisnuli i zamjenili. Služba Božja doživjela je tešku promjenu za stanovnike ovih krajeva. Tu je promjenu već 1203. predlagao papin legat. Zabranjuje se slavenska liturgija i dobiva latinsko obilježje. Bosanski biskup nije više sufragan dubrovački, već ga Papa određuje 1238. neposredno sebi, a 1247. kaločkom nadbiskupu. Tako je pojačan mađarski utjecaj i pritisak na Bosnu. U bosanskoj je Crkvi posebno izazvan revolt, nezadovoljstvo i otpor, kada je 1239. herceg Koloman predao bosanskom biskupu Đakovo i posjede u Slavoniji. Godine 1252. u Đakovu već stoluje biskup sa svojim kaptolom. Time je načinjena teška i sudbonosna pogreška za Crkvu u Bosni. „Ecclesia bosnensis" time napušta Bosnu. Njezini se biskupi više nikada ne vraćaju nazad, a u 15. stoljeću zaboravljeno je na bosanskom dvoru, kao i u Rimu, da se je Bosnom ikada prostirala njihova dijeceza.

Kako je Bosna na taj način bila pripuštena sebi, crkveni se život nastavio u onom smjeru, u kojem se kretao do 1233. „Krstjani" su i dalje sebi sami birali biskupe. Više nisu priznavali nad sobom Papinu vlast, jer su bili ogorčeni zbog nastalih tolikih promjena, koje su ih oslabile politički i podijelile u vjeri. Uz bosansku biskupiju u Đakovu (ecclesia bosnensis seu de Diaco), podređenu kaločkom nadbiskupu, postoji od sada i samostalna „crkva bosanska" sa sjedištem u Bosni.

STRUKTURA BOSANSKE CRKVE

Sva nastojanja Rimske Stolice da učvrsti svoj poredak u Bosni bila su bezuspješna, što i sama priznaje 1319. Javlja se samostalna „crkva bosanska" kao „crkva Božja" jedne Tvrtkove isprave, ili „glexia di Bosna" dubrovačkih isprava, koja po svjedočanstvu svoga odličnika Radina ispovijeda „pravu apostolsku veru". Ona ima uređenu hijerarhiju, koju prima iz redova „krstjana". Na čelu joj je „gospodin episkup crkve bosanske", koga nazivaju i „ded", a kao „strojnici" pomažu ga „poglaviti krstjani", gosti i brojni starci. Ta je crkva nezavisna o papi, a njezinu potpunu samostalnost potvrđuje i krajnje neprijateljsko držanje istočne crkve. „Crkva bosanska" nastupa odmah kao važan politički faktor, u kome plemstvo nalazi zaštitu i posrednika u odnosu prema vladaru. U zajednici s „dobrim Bošnjanima", vlastelom, ispituje ona krivdu i nevjeru njihovih drugova, a za povlastice, koje dobivaju od vladara, jamči svojim ugledom i moći. Njezini „krstjani" sudjeluju u stvaranju značajnih odluka dvora, kao i u radu državnih sabora.

Početkom 15. st., kada središnja vlast postaje slabija radi bogatih i snažnih velikaša, obraćaju se na njih Dubrovčani kao na nosioce državne vlasti, kojima je mjesto ispred same kraljice i plemstva. Mnogi od njih napuštaju svoje samostane i stupaju u službu vlastele. Oni preuzimaju upravne poslove u njihovim „državama" i posreduju za njih u različitim misijama. Kao poslanici kralja i vlastele česti su gosti dubrovačke republike, koja ne bira sredstva, da stekne njihovu naklonost i prijateljstvo.

Pape se nisu nikada odrekli težnje, da Bosnu vrate jedinstvu. Obraćenjem bana Stjepana 1339. opasna zategnutost počela se malo ublažavati. Na novostečenom području opet je uspostavljena crkvena vlast, ali se obnovi „ecclesiae bosnensis" na starom bosanskom tlu nije više pristupilo.

1. Stav latinske crkve

Latinska crkva neprestano je optuživala „crkvu bosansku" kao heretičku. U Rimu se od Inocenta III. do Pija II. uvijek tvrdilo, da je u Bosni čisto manihejska nauka. Dok se Inocent III. 1200.g. ograničio na to, da bosanske heretike osumnjiči zbog pristajanja uz katarstvo, papa Eugen IV. izrazio je 1445. dosta podrobno mišljenje, koje je u Rimu vladalo o „crkvi bosanskoj". Ti „heretici" postavljaju tobože dva načela, smatraju đavla jednakim Bogu, osuđuju Stari Zavjet i ne vjeruju u Kristovu tjelesnost. Pijo II. ponavlja optužbu u svojoj povijesti Evrope dodajući, da maniheji u skrovitim dolinama Bosne odriču Kristu jednakost s Ocem. Kad je napokon isti papa naložio 1461. kardinalu Torquemadi, da pobije zablude bosanskih heretika, koji su te godine dovedeni u Rim, kardinal je izradio opširan spis, u kojem je osudio u cijelosti staru manihejsku nauku pripisujući sve te zablude bosanskim krstjanima.

2. Stav istočne crkve prema „crkvi bosanskoj"

Nema ni jednog sustavnog prikaza istočne crkve o „bosanskoj herezi", ali su carigradska patrijaršija i srpska crkva dale dovoljno dokaza o svome stanovištu prema „crkvi bosanskoj". Patrijarh Genadije (1453. – 1459.) naziva vlastelu hercega Stjepana **kutugeri**, služeći se tako izrazom, koji je prvobitno značio krivokletnika, zatim onoga koji prezire i gazi križ, a napose bogumila. Ne ubraja ih među „hristiane pravoslavne", već ih razlikuje i od katolika, koji su doduše kršćani, ali „inoslavni". On upravo smatra, da ti kudugeri nisu ni kršćani.

UMRO JE DIDA MIJO DOKNJAŠ

SIN je Ilije Doknjaš. Ilija je rođen u Gunji 16. 7. 1859. Majki je bilo ime Manda iz kuće Vareševac. Dida Mijo je rođen u Gunji u Doknjaškoj kući, koja je nosila 106 kućni broj, a po selu su se zvali Gašini. Na istom temelju sada se nalazi kuća Andre Gaše u ulici Vladimira Nazora sa kućnim brojem 118.

Rano je ostao bez majke

Kad je Mijo imao dvije godine, umrla mu je majka Manda. Godine 1888. otac Ilija ponovo se oženi iz Račinovaca Julom iz familije Šestić. Nisu se nikako slagali. Smetao je pastorak Mijo. Zbog toga je bilo mnogo svađe, a otac Ilija se propio. I dogodilo se nešto strašno. 30. rujna 1921. Ilija se ubije iz lovačke puške na Gašina stanu. Prvi ga je zatekao baš sin Mijo. Kad je otvorio vrata, zaprepastio se. Ugledao je lokvu krvi i ubijenog oca. Pored njega je ležala njegova lovačka puška. Govorkalo se da ga je sin Mijo ubio. Ovaj je to nosio kao tešku moru radi te glasine koja je strujala selom, a zna, da to doista nije učinio.

Mijo se oženio u osamnaestoj godini života Ankom iz Sklizovića kuće.

Dugo je bio vojnik

Učestvovao je u I. svjetskom ratu. Posebno teške dane proživio je u Poljskoj. Hrana mu je bila kupusov list. U vojsci je zavladala neka vrsta kolere. Bacili su ga u logor, gdje se masovno umiralo i rijetki su preživjeli. Nakon liječničkog pregleda prebaciše ga u bolnicu.

Kao austrougarski vojnik ratovao je sa Italijom i dugo vremena proveo u Alpama. A onda prebaciše ga u Rumunjsku. Prošao je cijelu Rumuniju sve do ruske granice. Opet ga vratiše u Alpe na talijansku granicu. Tu je bio ranjen u glavu.

Unatoč svih doživljaja bio je uvijek dobrog zdravlja. Kad se vratio kući, veći dio života proveo je na Gašina stanu.

„Umriše pčele, i ja ću!"

Nikada ga ništa nije bolilo. Ipak 1952. pojavila se mrena na očima i ništa nije vidio. Morao je na operaciju. Nakon uspješne operacije pročitao je još mnogo knjiga.

1958. umre mu žena Anka. Pune tri godine poslije tog događaja živio je na stanu posve sam.

Bavio se pčelarstvom i uživao u pčelama. Kada su mu se pčele rasule, rekao je:„Gotovo je, umriše pčele, i ja ću umrit!"

Napokon se preselio u selo. Sačuvao je svježinu duha do zadnjeg časa. Volio je čitati. Pročitao je mnogo knjiga, a čitao je i novine. No, potkraj života više nije htio uzeti novine u ruke. Sinu Iliji je govorio, kad bi ovaj uzeo novine:„'Ajde, šta to čitaš." Imao je povećalo s kojim se vješto služio u čitanju. Čitao je kalendare, knjige, a osobito je rado čitao Bibliju.

„Likovi više ne pomažu"

Potkraj života bilo mu je teško. Snaša Eva ga upita:„Dado, hoćeš li likove popit?" Odgovorio je:„ Ne, neću, gotovo je, likovi više ne pomažu, daj samo onu malu pilulu protiv bolova."

Zadnje jutro ustao je, sjeo za stol i rekao:„ Hoću s vama fruštukat za stolom." I dobro se najeo. Iza toga nije prošlo tri sata, umro je.

„Bože moj, kajem se..."

Kad je župnik došao da mu podijeli sakramente umirućih, trudio se da ustane. Onu svoju staru molitvu pokajanja izmolio je jasno, glasno, precizno:„ Bože moj, kajem se..." Kad je primio bolesničko pomazanje, sasvim smiren legao je okrenuvši se prema zidu.

„Majko Božja lurdska... skrati mi muke!"

„Posumnjao je i u doktore i u likove – pripovijeda snaša Eva –, a ja mu onda kažem: Dado, ima jedan lik, od svih najbolji, taj će ti sigurno pomoći. Imala sam flašicu lurdske vode. Kad je čuo za lurdsku vodu, sjeo je i ispio iz čaše i zadnju kap. Još pogleda da nije koja kap ostala, a onda uzdahne i kaže:„ Majko Božja lurdska, budi mi ti u pomoći, skrati mi muke!" Prekrstio se, legao i zaklopio oči. Nije prošlo tri minute iza toga – umre."

Eto tako se to dogodilo u ovu jesen, kada opada lišće s grana. Umro je dida Mijo Gašo u 96. godini života. U pratnji drage Gospe i u znaku križa pošao je trojedinom Bogu, a Isus mu je sigurno blago rekao:„Uđi, slugo dobri i vjerni, u veselje Gospodara svoga...

Zvona su zvonila, a ljudi su se raspitivali:„Kome zvono zvoni?"

Umro je stari dida Mijo Doknjaš.

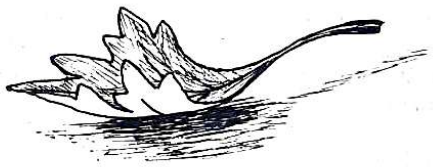

DA LI ZNATE?
(o Božiću nešto novo!)

- *da najstarija Crkva nije poznavala blagdana Božića.*
- *da se Božić kroz povijest slavio na različite datume: 28. ožujka, 19. travnja, 20. svibnja, 8. studenog, 18. studenog i 2. travnja, koji bi bio i najtočniji datum Isusova rođenja.*
- *da je u Rimu 354. godine (4. vijek) po prvi put proslavljen dan Isusova rođenja na 25. prosinca, kako se i danas slavi po cijelom svijetu.*
- *da se 6. siječnja u početku slavio kao dan Isusova krštenja, dok je poklon mudraca (Tri kralja) nadošao kasnije.*
- *da nam je običaj kićenja bora došao iz francuske pokrajine Alzas, i to iz grada Strassbourg od godine 1539.*
- *da danas i u kršćanskim državama kao da slavlje Božića odumire na račun sve bučnijeg proslavljanja Silvestrova.*
- *da je Silvestrovo dobilo ime po papi Silvestru, koji je vodio Crkvu od 314. do 335. godine.*
- *da se Silvestrovo slavi cijeli jedan dan, jer je cijela zemlja razdijeljena na tzv. satne zone, pa dok je kod nas ponoć, u Americi je istom 3 sata poslije podne, dok je u Kini 7, a u Japanu već 8 sati vladavine Nove Godine.*

Zanimljivosti:

Kanadski profesor Hans Selve koji vodi centar za medicinska istraživanja na sveučilištu u Montrealu i slovi kao stručnjak u pitanjima živčanog opterećenja, tvrdi: ,,DA SU DOBRI SUSJEDSKI ODNOSI NAJBOLJI RECEPT ZA ZDRAVLJE I SRETAN ŽIVOT.''

On kaže: ,,Mnogi si ljudi ogorčavaju život, tim što hoće pod svaku cijenu dokazati da su u stanju u svemu se takmičiti sa svojim susjedom.'' Ako vide kod susjeda nov auto, hoće i oni imati još boljega. Pa makar njihove mogućnosti to ne dopuštaju. Radije stegnu remen, samo da ne bi trebalo pokazati da zaostaju za svojim susjedom.

Tko hoće ostati miran i sretan, savjetuje profesor, radije neka ostane koji korak za susjedom bez svake zavisti. Najvažnije u životu nije dobro radno mjesto i dobra zarada, nego da se razumiješ s ljudima koji žive u tvojoj blizini jer ti upravo to daje osjećaj sigurnosti i lakoće u životu.

U mnogim obiteljima vlada napetost radi toga što međusobno nikada ne razgovaraju otvoreno o problemima. Razgovor, kažu psiholozi, je odličan lijek. Danski psiholog Corssen, preporuča čovjeku koji u razgovoru pokušava zauzeti neki obrambeni stav ili se na bilo koji način osjeća optuženim, da zamoli sugovornika za nekoliko minuta odmora; neka zatvori oči i pita se: ,,O čemu se razgovaramo? — Što osjećam ja? Što osjeća moj sugovornik?''. Nikada u razgovoru ne nabrajajte ,,grijehe'', nikada svoga sugovornika ne obasipljite predbacivanjima. Pomozite mu da najprije dobro obrazloži svoj problem, a tek potom izrecite svoje mišljenje. Svatko ima pravo na svoje gledanje i na svoje osjećanje. On čak savjetuje da bi na vidnome mjestu u kući imali manju tablicu na koju bi mogli napisati svoje probleme (muž, žena, djeca), a zatim bi se o njima otvoreno razgovarali.

Štedljivi dulje žive

Istraživanja američkih banaka i štednih udruženja —nadajmo se da se ne radi o nekom reklamnom triku— su pokazala da štedljive ljude čeka prosječno 8 godina dulji život, nego one koji ništa ili gotovo ništa ne drže do štednje. Štedljivi ljudi, kažu autori tih istraživanja, znaju svoj život urediti pametno. Čovjek koji ne zna štedjeti, sve potroši. Živi samo za ovaj dan. Jede koliko mu želudac može i ne može podnijeti. Kad ima novaca, ne zna za mjeru. U njegovu životu je više ,,praznika'', nego što je korisno za život. A to onda plaća uništenjem zdravlja a potom preranom smrću.

I još su nešto drugo ustanovili.

Domaćice, koje pametno vode svoje domaćinstvo, žive po 10 godina dulje, nego one koje tišti svaki dolar u džepu

Izdao: Dekanatski ured vrbanjskog dekanata,
Odgovara: Mons. David Kolesarić - Drenovci
Umnoženo kod Ž.U. - Slav.Brod II - 1977.g.

Glazba može postati lijek

Stručnjaci za odgoj u Engleskoj već dulje vremena ispitivaju novu metodu, koja bi pomogla djeci i mladima k normalnom duševnom razvoju. Ta nova metoda upotrebljava kao sredstvo terapije: GLAZBU. Već stari mudrac Platon je tvrdio, da je ritam ,,RED SVEMIRA''. Stvarno se sve giba po određenom ritmu (dan, noć, putevi planeta, kucanje srca, disanje). Sva djeca su po naravi osjetljiva za ritam. No, svako od njih ima druge čuvstvene potrebe, zato trebaju drugačiji ritam. Upravo to im hoće dati u vrtićima i domovima: glazbu primjerenu njihovim potrebama. Tako ih oslobađaju duševnih muka i kompleksa. Mladi ljudi posebno rado imaju popjevke. To dokazuje da su unutarnje nedovršeni i zato se rado poistovjećuju s pjevačem kojemu se dive.

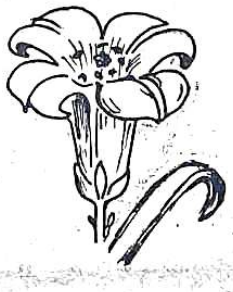

Čudna je to činjenica da se iz našeg vanjskog izgleda može ,,pročitati'' naša dobrota ili zloća.
Kažeš: On ima ruke silnika,
škrtca
umjetnika,
osjećajnog čovjeka,
on ima divlje lice,
iskreno ili lažno lice,
otvoreno ili zatvoreno lice,
mrsko ili puno dobrote...

Imaš pravo: tijelo, ruke, lice su znakovi duha; za onoga koji ih zna čitati znače živi opis duha.

Da bi bio lijep, zaustavi se:
Petnaest minuta pred Bogom...
jednu minutu pred ogledalom,
pet minuta pred svojom dušom.

(Iz k. jige: *„Tajna pravog uspjeha")*